

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Ντάϊσελμπλουμ: Η Ελλάδα είναι η πιο προστατευμένη χώρα από το Brexit .... «Πλεόνασμα και χρέος όχι πριν το 2018»....

Λόγω της κάλυψής της από τα ευρωπαϊκά χρήματα και το ευρωπαϊκό πρόγραμμα, η Ελλάδα είναι προστατευμένη από τις επιπτώσεις του Brexit. Ειδικότερα, να σταματήσει κάθε συζήτηση περί διαπραγμάτευσης του χρέους καθώς και των στόχων που έχουν τεθεί για το πρωτογενές πλεόνασμα, πριν το τέλος του προγράμματος στα μέσα του 2018, διεμήνυσε ο επικεφαλής του Eurogroup Γερούν Ντάϊσελμπλουμ. «Εάν το πρόγραμμα εφαρμοστεί πλήρως τότε μετά το τέλος του προγράμματος στα μέσα του 2018, μπορεί να γίνει νέα συζήτηση για το χρέος και για το στόχο του πρωτογενούς πλεονάσματος που έχει καθοριστεί στο 3,5% του ΑΕΠ. Να μην το ανοίξουμε τώρα. Είναι σφραγισμένο» δήλωσε με νόημα ο κ. Ντάϊσελμπλουμ.

Ο ίδιος άσκησε εμμέσως πλην σαφώς κριτική στο ΔΝΤ λέγοντας ότι είναι αδύνατον το ΔΝΤ να ισχυρίζεται ότι είναι πολύ λίγα τα μέτρα που έχουν ληφθεί, φράση που προφανώς παρέπεμπε στα όσα είχε υποστηρίξει πριν από λίγες μέρες στην Αθήνα, στο συνέδριο του Economist, η εκπρόσωπος του ΔΝΤ στους θεσμούς, Ντέλια Βελκουλέσκου.

Ερωτηθείς σχετικά με τις πιθανές συνέπειες του Brexit τόσο στην ευρωπαϊκή οικονομία όσο και στην ελληνική ο κ Ντάϊσελμπλουμ δήλωσε;

«Δεν υπάρχει ακριβής τρόπος για να εκτιμήσεις τις αρνητικές επιπτώσεις. Δεν ξέρεις εάν η αβεβαιότητα θα κρατήσει λίγο ή πολύ.»

Σε ότι αφορά την ελληνική οικονομία, ο επικεφαλής του Eurogroup επεσήμανε ότι η Ελλάδα είναι ακόμη προστατευμένη λόγω του γεγονότος ότι είναι σε πρόγραμμα και είναι περιορισμένη η έκθεση των ελληνικών τραπεζών.

Σύμφωνα με τον ίδιο το κλειδί στην Ελλάδα είναι η πολιτική και οικονομική σταθερότητα. Η ανάκτηση της εμπιστοσύνης χρειάζεται χρόνο.

Ο κ Ντάϊσελμπλουμ αναφέρθηκε επίσης στη σχέση του με τον πρώην Υπουργό Οικονομικών της Ελλάδας Γ. Βαρουφάκη χαρακτηρίζοντας αυτή τη σχέση πολύ κακή και πρόσθεσε, « Προσπάθησα να δουλέψω μαζί του όσο καλύτερα μπορούσα.»

Αντιθέτως χαρακτήρισε τη συνεργασία του με τη σημερινή κυβέρνηση και με τον Υπουργό Οικονομικών, Ευκλείδη Τσακαλώτο, πολύ εποικοδομητική.

Ο κ Ντάϊσελμπλουμ κλήθηκε να σχολιάσει τον Νάιτζελ Φάρατζ και δήλωσε ότι δεν ήταν ειλικρινής προς τους βρετανούς ψηφοφόρους. «Δεν μου αρέσουν οι πολιτικοί που λένε ψέματα στους ψηφοφόρους και που υπόσχονται πράγματα που δε μπορούν να υλοποιήσουν».

Ερωτηθείς στη συνέχεια όμως αν την ίδια άποψη έχει και για τους πολιτικούς εκείνους που δεν εφαρμόζουν τα αποτελέσματα των δημοψηφισμάτων στη χώρα τους με τους δημοσιογράφους να διεκρινίζουν ότι εννοούν τον Έλληνα πρωθυπουργό, κ Αλ. Τσιπρα, ο κ Ντάϊσελμπλουμ απάντησε «Το ίδιο ισχύει και σε αυτή την περίπτωση. Ωστόσο αυτά είναι ιστορία, πέρυσι άλλωστε καταφέραμε να καταλήξουμε τελικά σε συμφωνία.»

FT: Οι Έλληνες ξόδεψαν αποταμιεύσεις 19 δισ. ευρώ στα χρόνια της κρίσης

Όπως αναφέρουν οι FT, από τα μέσα του 2011 τα ελληνικά νοικοκυριά έχουν ξοδέψει 19 δισ. ευρώ αποταμιεύσεων τη στιγμή που το βιοτικό επίπεδο έχει υποβαθμιστεί. Συγκριτικά, τα στοιχεία της ΤτΕ δείχνουν ότι στην ίδια περίοδο, έκαναν φτερά 36 δισ. ευρώ καταθέσεων νοικοκυριών και μετρητά, συμπεριλαμβανομένων των καταθέσεων σε ξένες τράπεζες και σε ξένα νομίσματα. Στα χρόνια της κρίσης, τα ελληνικά νοικοκυριά έχουν ματώσει και αυτό αποδεικνύεται από τα στοιχεία.

Συνέχεια...

Σύμφωνα με τους FT, ο συνδυασμός υψηλής ανεργίας, περικοπών μισθών και αύξησης των φόρων οδηγεί σε περαιτέρω μείωση των διαθέσιμων εισοδημάτων των νοικοκυριών. Έτσι, για να καλύψουν τη διαφορά, οι Έλληνες «τρώνε από τα έτοιμα». Την περίοδο 2006-2009 ο ρυθμός αποταμίευσης διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο στο 6%, ενώ το 2015 ήταν αρνητικός (-6%).

Όπως αναφέρουν οι FT, από τα μέσα του 2011 τα ελληνικά νοικοκυριά έχουν ξοδέψει 19 δισ. ευρώ αποταμιεύσεων τη στιγμή που το βιοτικό επίπεδο έχει υποβαθμιστεί. Συγκριτικά, τα στοιχεία της ΤτΕ δείχνουν ότι στην ίδια περίοδο, έκαναν φτερά 36 δισ. ευρώ καταθέσεων νοικοκυριών και μετρητά, συμπεριλαμβανομένων των καταθέσεων σε ξένες τράπεζες και σε ξένα νομίσματα.

Constancio (ΕΚΤ): Το Brexit δεν θα προκαλέσει ύφεση στην οικονομία της Ε.Ε.

Ο Constancio υπογράμμισε ότι πρέπει να περάσει κάποιο χρονικό διάστημα προκειμένου να αποτυπωθούν οι συνέπειες εξόδου της χώρας από την Ε.Ε.

Το ενδεχόμενο ύφεσης στην οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω του Brexit απέκλεισε ο αντιπρόεδρος της ΕΚΤ, Vitor Constancio. Όπως τόνισε ο αξιωματούχος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τα θεμελιώδη των ευρωπαϊκών τραπεζών δεν έχουν υποστεί αλλαγές μετά τις τελευταίες εξελίξεις στη Βρετανία.

Citigroup: Από το Δεκέμβριο η αύξηση των επιτοκίων από τη FED (λόγω BREXIT)

Όπως σημειώνει η Citigroup σε σημείωμα προς τους πελάτες της η απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την Ε.Ε εξέπληξε σχεδόν όλους, ειδικά τις αγορές και τους επενδυτές. Σύμφωνα πάντα με τους αναλυτές της Citi, η απόφαση του δημοψηφίσματος δημιούργησε πρωτοφανή αβεβαιότητα για τις μελλοντικές οικονομικές και πολιτικές σχέσεις μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την πλευρά των ΗΠΑ, το ξεπούλημα της αγοράς ήταν έντονο, αλλά ομαλό. Οι παγκόσμιες αγορές άρχισαν να σταθεροποιούνται την Τρίτη, μετά από δύο ημέρες ισχυρών ρευστοποιήσεων. Ωστόσο, οι traders και οι επενδυτές συνεχίζουν να παραμένουν αβέβαιοι και να φοβούνται για το τι επιφυλάσσει το μέλλον για τα νομίσματα και τις μετοχές, όπως τονίζει η Citi. Το κλίμα στην αγορά παραμένει αβέβαιο, όπως προσθέτει, και ένα κοινό σχόλιο στο trading floor είναι ότι "κανείς δεν ξέρει πώς να αποτιμήσει το σενάριο του Brexit και τις επιπτώσεις του στο επόμενο διάστημα". Όπως επισημαίνει η Citi, το παρελθόν μας έχει δείξει ότι η αβεβαιότητα είναι ολέθρια: αυτό μπορεί να προκαλέσει ένα σημαντικό "χτύπημα" στην οικονομική ανάπτυξη. Η απόφαση της Βρετανίας για Brexit ενισχύει την αβεβαιότητα με πρωτοφανείς οικονομικές και πολιτικές επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία, οι οποίες είναι εξαιρετικά δύσκολο να εκτιμηθούν με ακρίβεια. Η πολιτική της Fed παραμένει ευαίσθητη στην ψυχολογία της αγοράς, και έτσι δεν αναμένεται να κάνει κάτι που θα μπορούσε να προκαλέσει αποδιοργάνωση. Η αυξημένη αβεβαιότητα και η επιδείνωση της επενδυτικής ψυχολογίας ανεβάσει τον πήχη για τα σχέδια εξομάλυνσης της κεντρικής τράπεζας των ΗΠΑ, γι αυτό και σύμφωνα με την Citi δεν πρόκειται να προχωρήσει σε νέα αύξηση των επιτοκίων πριν Δεκέμβριο.

© picture alliance/AP Photo/Ev. Jutrzienka

Handelsblatt: Το μεταρρυθμιστικό σχέδιο Schaeuble για την Ευρώπη

Την ώρα που η γερμανίδα καγκελάρια Μέρκελ εκφράζεται αόριστα ακόμη υπέρ μιας "καλύτερης Ευρώπης", ο υπουργός της επί των Οικονομικών Σόιμπλε φέρεται να έχει ήδη συγκεκριμένα σχέδια, αποκαλύπτει σήμερα η Handelsblatt. Υπό τον τίτλο "Πρωτοβουλίες μετά το δημοψήφισμα στο Ηνωμένο Βασίλειο" οι συνεργάτες του Βόλφγκανγκ Σόιμπλε κατήρτισαν έναν κατάλογο πιθανών μέτρων για τη μεταρρύθμιση της ένωσης των "27" και της ευρωζώνης. Στην παρούσα φάση όμως και δεδομένης της υπερπληθώρας προτάσεων που γίνονται για "περαιτέρω κοινοτικοποίηση της νομισματικής ένωσης", ο γερμανός υπουργός Οικονομικών δεν θέλει ακόμη να δημοσιοποιήσει τα σχέδιά του, προκειμένου να επέλθει και πάλι ηρεμία στη σχετική συζήτηση, σχολιάζουν κύκλοι του γερμανικού υπουργείου Οικονομικών τους οποίους επικαλείται η Handelsblatt. Σε Ιταλία και Γαλλία, για παράδειγμα, εντείνονται οι φωνές εκείνων που ζητούν έναν προϋπολογισμό των χωρών της ευρωζώνης, μια πρόταση που δεν φαίνεται να βρίσκει σύμφωνη τη Γερμανία. Στην παρούσα φάση ο κ. Σόιμπλε δεν θέλει να ξεκινήσει μια συζήτηση για αλλαγές των ευρωπαϊκών συνθηκών. "Εντούτοις τα σχέδια του Σόιμπλε είναι έτοιμα, ενδεχομένως και ως αντίβαρο στις απαιτήσεις της Ρώμης και του Παρισιού", σημειώνει η Handelsblatt.

Αξιόπιστη τήρηση των κανόνων

Σύμφωνα με έναν από τους κεντρικούς άξονες του εν λόγω σχεδίου, "οι χώρες μέλη δεν θα πρέπει να απαλλαγούν από την ίδια ευθύνη για σταθερούς προϋπολογισμούς και φιλικές προς την ανάπτυξη διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις". Στο πλαίσιο αυτό ο Β. Σόιμπλε ζητά την αξιόπιστη τήρηση των κανόνων για το χρέος, δηλαδή του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και του δημοσιονομικού συμφώνου. Το γερμανικό υπουργείο Οικονομικών δεν φαίνεται να απορρίπτει και ένα "δικαίωμα απόρριψης" των προσχεδίων προϋπολογισμών των χωρών της ευρωζώνης, σε περίπτωση που αυτοί δεν ανταποκρίνονται στις ευρωπαϊκές επιταγές για το έλλειμμα. Επιπλέον θα μπορούσαν να δοθούν κίνητρα για μεταρρυθμίσεις. Η υλοποίηση των λεγόμενων "ειδικών ανά χώρα συστάσεων" θα μπορούσε να συνδεθεί με τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία, αναφέρεται στο έγγραφο. Σε αντίθεση με τα όσα προκρίνουν Ρώμη και Παρίσι λοιπόν, η γερμανική πλευρά δεν προτείνει τη σύσταση ενός νέου ταμείου, αλλά την αξιοποίηση του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Νέο όργανο επιτήρησης

Οι σύμβουλοι του Β. Σόιμπλε προτείνουν επίσης την ανακατανομή των ρόλων της Κομισιόν. Δεδομένου ότι το τελευταίο διάστημα η Επιτροπή ενεργούσε περισσότερο πολιτικά, θα μπορούσε να αποδεσμευτεί από το ρόλο του "θεματοφύλακα των συνθηκών". Αυτό θα σήμαινε ότι η επιτήρηση της δημοσιονομικής πολιτικής των χωρών μελών θα πραγματοποιούνταν από μια ανεξάρτητη αρχή και όχι από έναν επίτροπο. Μόλις πρόσφατα ο Β. Σόιμπλε επέκρινε την Κομισιόν για "πέραν του δέοντος επιείκεια στην ερμηνεία του συμφώνου σταθερότητας". Μια ακόμη πρόταση προβλέπει τη μείωση του αριθμού των επιτρόπων. Ισχυρότερο ρόλο φαίνεται να προκρίνει ο γερμανός υπουργός Οικονομικών για τον ευρωπαϊκό μηχανισμό σταθερότητας ESM, ο οποίος θα μπορούσε να αναλαμβάνει όλο και περισσότερο το ρόλο της Τρόικας, δηλαδή ΕΕ, ΕΚΤ και ΔΝΤ, όπως αφήνεται να εννοηθεί στο έγγραφο των συνεργατών του. Υπενθυμίζεται ότι ήδη όταν ξέσπασε η ευρωκρίση, ο Β. Σόιμπλε είχε ταχθεί υπέρ της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού νομισματικού ταμείου. Επιπλέον προτείνεται να συνδεθεί η παροχή βοήθειας από τον ESM με μια αναδιάρθρωση του χρέους της χώρας που υπάγεται στον μηχανισμό βοήθειας.

Deutsche Welle

© Reuters/A. Comas

Το δηλητήριο της βρετανικής αβεβαιότητας

Ποια μορφή θα έπρεπε να έχει η νέα συμφωνία ΕΕ και Μεγάλης Βρετανίας; Και ποιος θα είναι ο μελλοντικός ρόλος του City; Απαντήσεις από τον επικεφαλής του ινστιτούτου Ifo, Κλέμενς Φουστ. Οι βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις του Brexit είναι ήδη κάτι παραπάνω από αισθητές: οι μετοχές ευρωπαϊκές τραπεζών δέχονται τις ισχυρότερες πιέσεις των τελευταίων μηνών, πολλά μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εξετάζουν το ενδεχόμενο να εγκαταλείψουν το Λονδίνο, η στερλίνα βρίσκεται σε ιστορικό χαμηλό και οι επενδυτές αναζητούν και πάλι ασφαλές καταφύγιο στα γερμανικά ομόλογα, παρά τα αρνητικά επιτόκια που τα συνοδεύουν.

Κάπως έτσι διαμορφώνεται η εικόνα μόλις λίγα 24ωρα μετά την ετυμηγορία των βρετανών πολιτών. Πότε θα πρέπει να αναμένεται η αποκλιμάκωση της τεταμένης αυτής κατάστασης, ρωτήθηκε ο επικεφαλής του οικονομικού ινστιτούτου Ifo του Μονάχου Κλέμενς Φουστ, σε συνέντευξη που παραχώρησε στη Γερμανική Ραδιοφωνία Deutschlandfunk:

«Θα διαρκέσει λίγο ακόμη αλλά σίγουρα τα πράγματα δεν θα γίνουν ποτέ όπως ήταν πριν. Μπορεί να υποθέσει κανείς ότι το Brexit είναι μη αναστρέψιμο, μολονότι ορισμένοι συζητούν για τις δυνατότητες καθυστέρησης ή και ακύρωσής του. Μπορείς να το καθυστερήσεις, οι πιθανότητες ακύρωσης όμως είναι περιορισμένες (...)

Η αβεβαιότητα δηλητήριο για την οικονομία

«Ο κίνδυνος είναι η αβεβαιότητα αυτή για τη διάδοχη συμφωνία και το μέλλον της Βρετανίας να διαρκέσει ακόμη περισσότερο και η αβεβαιότητα αυτή είναι δηλητήριο για την οικονομία. Διότι οι επιχειρήσεις αναβάλλουν νέες επενδύσεις. Οι εργαζόμενοι από την πλευρά τους φοβούνται για τις θέσεις εργασίας τους και αναβάλλουν, για παράδειγμα, την αγορά ενός νέου αυτοκινήτου. Έτσι παρατείνεται η φάση της αβεβαιότητας. Από την άλλη βέβαια είναι σαφές ότι δεν μπορείς να επισπεύσεις μια τόσο σημαντική διαδικασία».

Ποιο όμως μπορεί να είναι το μελλοντικό στάτους της Μεγάλης Βρετανίας; Θα μπορούσε να προκύψει μια συμφωνία στα πρότυπα, για παράδειγμα, της Ελβετίας ή της Νορβηγίας;

«Επί της αρχής ναι. Το πρόβλημα όμως είναι ότι στη βάση του νορβηγικού μοντέλου, για παράδειγμα, οι Βρετανοί θα έπρεπε να αποδεχθούν πλήρως τους κανονισμούς της κοινής αγοράς, τους οποίους όμως απορρίπτουν, διότι δεν θέλουν μεταξύ άλλων τους κανονισμούς για τη μετανάστευση. Εντέλει δεν πρόκειται να συμβιβαστούν με ένα καθεστώς στο οποίο θα ισχύουν στη Μεγάλη Βρετανία όλοι οι κανόνες της εσωτερικής αγοράς, όλοι οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί, χωρίς όμως να έχουν το δικαίωμα της συναπόφασης επί των κανονισμών αυτών».

Στα πρότυπα του ελβετικού μοντέλου;

Ο Κλέμενς Φουστ, ο οποίος δίδασκε επί σειρά ετών στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, εκτιμά ότι είναι πιο πιθανό να υπάρξει ένα μοντέλο στα πρότυπα της Ελβετίας, με την οποία η ΕΕ διατηρεί «πάνω από 100 μεμονωμένες συμφωνίες. Θα ήταν σίγουρα δύσκολο να διαπραγματευτείς κάτι παρόμοιο, εντούτοις οδηγούμεθα μάλλον προς αυτή την κατεύθυνση», εκτιμά ο οικονομολόγος.

Βασική προϋπόθεση όμως, όπως λέει, είναι να προσαρμοστεί η Μεγάλη Βρετανία γρήγορα στα νέα δεδομένα, καθώς σήμερα οι οικονομικές της δραστηριότητες είναι άμεσα συνυφασμένες με την ΕΕ. «Το βασικό ερώτημα είναι εάν ο χρηματοπιστωτικός τομέας θα παραμείνει ενσωματωμένος στην ΕΕ. Εάν δεν παραμείνει, τότε σίγουρα πολλές τράπεζες θα εγκαταλείψουν το Λονδίνο».

Με κατεύθυνση, αναμφίβολα, άλλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, αλλά κυρίως τη Φρανκφούρτη, σύμφωνα με τον καθηγητή: «Κάποιες θα μετακομίσουν επίσης στο Λουξεμβούργο ή το Παρίσι. Ορισμένες δραστηριότητες ενδεχομένως να μεταφερθούν και εκτός Ευρώπης, στη Νέα Υόρκη ή το Χονγκ Κονγκ. Πρόκειται για άλλη μια αρνητική συνέπεια του Brexit: εντέλει όλη η Ευρώπη θα γίνει λιγότερο ελκυστική, καθώς η αγορά της θα γίνει πιο μικρή. Η Ευρώπη θα είναι διασπασμένη και αυτό θα έχει άμεσο αντίκτυπο στην οικονομική της δυναμική».

Deutsche Welle

Τα Διαγράμματα της Ημέρας

The S&P 500 has been trading in the same range for almost 3 YEARS now.

